

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 396.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245225401936.pdf> (tilgået 01. juni 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Naar vi betænke saavel Omfanget af Tydskland, som den store Forskiellighed, Historien har viist mellem Indbyggerne, da er det intet Under, man kun vanskelig kunde enes om et fælles Overhoved, end sige da give sig uindskrænket i hans Vold, men at vi ikke fra Arilds-Tid spore i det Mindste *tre* Tydske ligesom *tre* Nordiske Kongeriger, uagtet *Sachser, Franker* og *Schwaber* er ligesaa kiendelig adskildte Stammer, som *Danske, Svenskere* og *Nordmænd*, det vidner om en særdeles Splidagtighed, der, forbundet med den Tydske Kraft og Stridbarhed, maatte gjøre Keiserdømmet til en Skygge, undtagen naar Keiserens Personlighed og Øieblikkets Krav frembragde den »Feldt-Enighed«, som fælles Fare og Krigs-Tugten skaber. Heraf fulgde nu igjen, at saalænge Keiseren stræbde efter virkelig Enevoldsmagt, maatte *Tydskland* faae en ligesaa uafbrudt *Krigs-Historie*, som Det havde haft uden Keiser, og til Hverdagsbrug en ligesaa ensformig og kiedsommelig; men herved kan man sige, Tydskland opoffrede sig selv for Europa: thi havde enten Tydsklands Keiser kunnet bruge Rigets Styrke til at udføre sine Romerske Herske-Planer, eller havde dog Tydskerne, ligesom Romerne, haft Sind til med Trældom i Hjemmet at kiøbe sig Deel i Verdens-Herredømmet, da seer man Intet, der kunde friet *Vesten* i det *Ellevte* og *Norden* i det *Trettende* Aarhundrede fra at indlemmes i et Tydsk Verdens-Rige, der vilde været dobbelt pinefuldt for Aand og Hjerte, netop fordi det vilde været »*skin-helligt*«. Nu derimod 397 havde *Tydskerne* vel gerne seet, at baade *Paven* og alle *Christenhedens Fyrster* vilde nedlagt deres Kroner for Keiserens Fod og taget deres Riger til Lehn af ham, og de havde gjerne hørt alle Folk tale *Tydske*, om end nok saa *plat*, men de vilde dog ikke kiøbe den korte Fornøielse og forfængelige *Ære* for den *Frihed* i en *vis Kreds*, som var dem en aandelig *Nødvendighed*; derfor blev Europa fri for det Tydske Herredømme, og høstede dyrebare Frugter af den Tydske Stridbarhed og daglige Krigs-Øvelse; thi ligesom *Hermans-Slaget* fordum satte *Romer-Hæren* sine europæiske Grændser, og de Tydske Krigs-Forbund bidrog uberegnelig til at sprænge *Romer-Riget* i *Vesten*, saaledes var Tydskland aabenbar siden en Mur mod de *Østlige Barbarer*, og det Tydske Keiserdømme var et »verdsligt Sværd« der vel ikke kunde holde *Pavedømmets* »geistlige Sværd« i Skeden, men holdt det dog varmt til det sløvedes, og den *Tydske Reformation* var et nyt *Hermans-Slag*, der satte *Latinen* Grændser og afkastede det Pavelige *Romer-Aag*, endnu farligere end det Keiserlige.